

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Данила ГАЛИЦЬКОГО**

ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

**КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ І ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ, ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ
ТА ФАРМАКОЕКОНОМІКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. Першого проректора з науково-
педагогічної роботи
Ірина СОЛОНИНКО

« _____ » _____ 2022 р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ОСВІТНЬОЇ ЧАСТИНИ ІНТЕРНАТУРИ**

ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ФАРМАЦІЯ”

Кількість навчальних годин по кафедрі – 240:

лекції - 19, семінарські заняття - 134, практичні заняття - 40, самостійна робота – 47.

Кількість навчальних годин по суміжних кафедрах – 300.

Разом – 540 годин, у т.ч. самостійна робота – 105.

Кредити ECTS – 18,0

Обговорено і затверджено
на методичному засіданні кафедри
ОЕФ, технології ліків та фармакоелектроніки

Протокол № _____
від “ ____ ” _____ 2022 р.

**Зав.кафедри ОЕФ, технології ліків
та фармакоелектроніки, професор**

_____ Ольга ЗАЛІСЬКА

Обговорено і затверджено
на засіданні методичної комісії
факультету післядипломної освіти

Протокол № _____
від “ ____ ” _____ 2022 р.

Голова методичної комісії ФПДО

_____ Орест СІЧКОРІЗ

ВСТУП

Інтернатура є формою первинної спеціалізації випускників другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» за спеціалізацією «Фармація» (освітня програма за дипломом «Фармація», «Клінічна фармація», «Технології парфумерно-косметичних засобів») для отримання кваліфікації фармацевта/провізора-спеціаліста. Для працевлаштування на посаду фармацевта проходження інтернатури є обов'язковим.

Програма підготовки в інтернатурі – єдиний комплекс освітніх та практичних компонентів, спланованих та організованих закладами вищої (післядипломної) освіти і базами стажування фармацевтів-інтернів з метою забезпечення набуття компетентностей, необхідних для отримання кваліфікації фармацевта-спеціаліста, та який ґрунтується на академічній доброчесності, фармацевтичній етиці і деонтології та доказовій медицині.

Програма підготовки в інтернатурі складається з двох частин: освітньої та практичної. Освітня частина інтернатури проводиться в закладі вищої (післядипломної) освіти, що здійснює підготовку фармацевтів/провізорів-інтернів. Загальна тривалість підготовки в інтернатурі становить 1 рік. Тривалість освітньої частини інтернатури складає 3 місяці. Практична частина інтернатури проводиться на базі стажування та триває 8 місяців.

Зміст робочої навчальної програми охоплює весь обсяг теоретичних знань і практичних умінь та навичок згідно професійних компетентностей, необхідних інтерну з спеціальності «фармація» для проведення самостійної фармацевтичної діяльності. Інтерни проходять ґрунтовну підготовку за 6 курсами: «управління та економіка фармації», «фармацевтична технологія», «соціально-комунікативна взаємодія у фармації» – на кафедрі організації і економіки фармації, технології ліків та фармакоекономіки ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького та «фармацевтична опіка», «якість, стандартизація та сертифікація лікарських засобів», «фармація в умовах надзвичайного стану» – на суміжних кафедрах.

Робоча навчальна програма обґрунтовано включає, зокрема, такі актуальні питання як управління системою лікарського забезпечення та фармацевтичної допомоги в охороні здоров'я України, у тому числі в умовах пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19) та воєнного стану, фармацевтичний HR-менеджмент, організаційно-правові засади державного регулювання діяльності фармацевтичних (аптечних) закладів, асортиментна політика фармацевтичних підприємств і методи маркетингового дослідження фармацевтичного ринку, принципи надання фармацевтичної допомоги соціально-вразливим групам населення (дітям, вагітним жінкам, геріатричним хворим, хворим на важкі та орфанні захворювання), оцінка медичних технологій в Україні та світі, методи фармакоекономічного аналізу та фармакоекономічна оцінка ефективності фармакотерапії, механізм функціонування системи реімбурсації вартості фармацевтичної допомоги і референтного ціноутворення, принципи оподаткування аптечних закладів, аналіз і планування господарсько-фінансової діяльності, психологічні аспекти професійного спілкування фармацевтичних фахівців, етичні норми фармацевтичної діяльності, біофармацевтичні аспекти технології ліків, промислове виробництво лікарських засобів, технологія лікарських засобів в аптечних умовах (рідких, м'яких, вагінальних та ректальних, для парентерального застосування, очних), особливості технології і застосування фітотерапевтичних, гомеопатичних, косметичних лікарських засобів, спеціальних харчових продуктів, нові технології у фармації та медицині – біотехнології, нанотехнології, лікарські засоби з регульованим вивільненням активних фармацевтичних інгредієнтів, з цілеспрямованою доставкою лікарських речовин

Для виконання даної програми в процесі навчання передбачено обов'язкове відвідування лекцій, практичних занять та семінарів, а також самостійна робота.

По закінченню підготовки в інтернатурі фармацевти/провізори-інтерни проходять підсумковий контроль у формі атестації на визначення знань і практичних навичок з присвоєнням звання «фармацевт/провізор-спеціаліст» за спеціальністю «Фармація».

Атестація фармацевтів/провізорів-інтернів включає:

- ліцензійний інтегрований іспит «Крок 3. Фармація»;
- іспит з оволодіння практичними навичками і вміннями;
- співбесіду зі спеціальності.

ПРОФІЛЬ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОЇ ЧАСТИНИ ІНТЕРНАТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ФАРМАЦІЯ”

Робоча навчальна програма розроблена на підставі Примірної програми підготовки в інтернатурі зі спеціальності “Фармація”, затвердженої наказом МОЗ України № 556 від 31 березня 2022 р.

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти	післядипломна освіта, первинна спеціалізація
Спеціальність	«Фармація»
Кваліфікація	Фармацевт/провізор-спеціаліст
Контингент слухачів	Випускники вищих навчальних закладів при умові здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» за спеціалізацією «Фармація» (освітня програма за дипломом «Фармація», «Клінічна фармація», «Технології парфумерно-косметичних засобів») або повної вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, магістр) за спеціальністю «Фармація» напряму підготовки «Фармація», які зараховані до інтернатури у відповідності до наказу МОЗ України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703 (із змінами)
Форма проходження	Очна
Мова навчання	Українська
Мета навчання	підвищення рівня практичної та теоретичної підготовки фармацевтів/провізорів-інтернів у відповідності до основних досягнень в галузі фармації, їх професійної готовності до самостійної діяльності за фахом з метою присвоєння звання «фармацевт/провізор-спеціаліст» за спеціальністю «Фармація»
Обсяг	3 місяці (540 год.; 18,0 кредитів ECTS)
Моніторинг та оцінювання	У відповідності до наказу МОЗ України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703 (із змінами)
Рівень оволодіння	Для кожної компетентності рівень оволодіння визначається у діапазоні від «А» до «D»: А: Має знання, описує фахову ситуацію В: Виконує, демонструє під наглядом. С: Виконує, демонструє самостійно. D: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОЇ ЧАСТИНИ ІНТЕРНАТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ФАРМАЦІЯ”

Всього на кафедрі організації і економіки фармації, технології ліків та фармакоекономіки – 240 год., у тому числі: лекції – 19 год., практичні заняття – 40 год., семінарські заняття – 134 год. (у тому числі заключний контроль (залік) – 6 год.), самостійна робота – 47 год.

Всього на суміжних кафедрах – 300 год., у т.ч. самостійна робота – 58 год.

Разом – 540 год., у т.ч. самостійна робота – 105 год.

№ з/п	НАЗВА КУРСУ	Кількість годин				
		лекції	практичні	семінарські	самост. робота	всього
1.	Управління та економіка фармації	8	16	58	21	103
2.	Фармацевтична технологія	8	16	58	21	103
3.	Соціально-комунікативна взаємодія у фармації	3	8	12	5	28
	Заклучний контроль (залік)	-	-	6	-	6
Всього по кафедрі		19	40	134	47	240
Кредитів ECTS						8,0
4.	Фармацевтична опіка	10	42	56	25	133
5.	Якість, стандартизація та сертифікація лікарських засобів	8	20	54	21	103
6.	Фармація в умовах надзвичайного стану	4	12	30	12	58
	Заклучний контроль (залік)	-	-	6	-	6
Всього по суміжних кафедрах:		22	74	146	58	300
Кредитів ECTS						10,0
Разом:		41	114	280	105	540
Всього Кредитів ECTS						18,0

**ЗМІСТ КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬОЇ ЧАСТИНИ ІНТЕРНАТУРИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ФАРМАЦІЯ”**

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
для інтернів зі спеціальності “фармація”**

№ зп	Код	Назва теми	К-ть год.	Прізвище лектора
		Курс «Управління та економіка фармації»		
1	1.	Управління системою лікарського забезпечення та фармацевтичної допомоги в охороні здоров'я України	1	Заліська О.М.
2	2.	Управління персоналом. Формування лідерських та комунікативних здібностей фармацевтичних кадрів. Резерви підвищення ефективності праці	1	Качерай Ю.В.
3	3.	Організація діяльності фармацевтичного (аптечного) закладу із забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та медичними виробами	1	Блавацька О.Б.
4	4.	Законодавче регулювання обігу лікарських засобів і медичних виробів у фармацевтичних (аптечних) закладах	1	Блавацька О.Б.
5	5.	Оцінка медичних технологій: міжнародна практика та етапи впровадження в Україні	1	Заліська О.М.
6	6.	Фармакоекономіка та раціональне застосування лікарських засобів. Інтеграція фармакоекономічних методів у Національну політику лікарського забезпечення у світі та в Україні	1	Заліська О.М.
7	7.	Основи та тенденції розвитку маркетингових стратегій для ефективного функціонування фармацевтичних підприємств	1	Гриньків Я.О.
8	8.	Фінансово-економічна діяльність фармацевтичного (аптечного) закладу: напрямки підвищення ефективності, аналіз та облік	1	Рев'яцький І.Ю.
		Курс «Фармацевтична технологія»		
9	1.	Біофармацевтичні, медико-біологічні та фармацевтичні аспекти раціонального застосування лікарських засобів при вагітності за даними доказової медицини	1	Максимович НМ
10	2.	Новітні технології у фармації: біотехнології, нанотехнології, лікарські засоби нового покоління	1	Барчук О.З.
11	3.	Реалізація принципів фармацевтичної опіки як одного з основних елементів належної аптечної практики	1	Яцкова Г.Ю.
12	4.	Сучасний стан промислового виробництва лікарських засобів	1	Барчук О.З.
13	5.	Принципи космецевтики та безпечності застосування косметичної продукції	1	Максимович НМ
14	6.	Гомеопатичні лікарські засоби на фармацевтичному ринку	1	Барчук О.З.
15	7.	Лікарські засоби для дітей екстемпорального виготовлення: технологічні аспекти та інформаційне забезпечення раціонального застосування	1	Качерай Ю.В.
16	8.	Стан та перспективи розвитку фармацевтичної інформатики в Україні	1	Бойко А.І.
		Курс «Соціально-комунікативна взаємодія у фармації»		
17	1.	Професійне спілкування фармацевтичних працівників. Ефективні комунікації у фармацевтичній діяльності	1	Гриньків Я.О.
18	2.	Взаємовідносини працівників фармацевтичної галузі: правове та професійне регулювання	1	Гриньків Я.О.
19	3.	Теоретичні аспекти проблем професійного вигорання	1	Бойко А.І.
Всього			19 год.	

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
для інтернів зі спеціальності “фармація”**

№ зп	Код	Назва теми	К-ть год.
		Курс «Управління та економіка фармації»	
1	1.	Принципи та стандарти системи забезпечення лікарськими засобами. Фармацевтична логістика	2
2	2.	Принципи тайм-менеджменту, нові технології організації та оптимізації часу	2
3	3.	Аналіз основних економічних показників діяльності аптечних закладів	2
4	4.	Рецептурний та безрецептурний відпуск лікарських засобів з аптек і аптечних пунктів	2
5	5.	Порядок реімбурсації лікарських засобів за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення	2
6	6.	Методи фармакоекономічного аналізу та їх застосування для визначення показників економічної доступності фарма-цевтичної допомоги. Моніторинг Національного переліку основних лікарських засобів України за даними фармакоекономічного аналізу	2
7	7.	Товарна політика фармацевтичних підприємств	2
8	8.	Система рахунків бухгалтерського обліку і подвійний запис	2
		Курс «Фармацевтична технологія»	
9	1.	Фармацевтичні несумісності (фізичні, хімічні, фармакологічні), методи їх усунення	2
10	2.	Біофармацевтичні аспекти при фармацевтичній розробці лікарських засобів	2
11	3.	Фармацевтична технологія екстемпорального виготовлення спиртових розчинів, у т. ч. дезінфекційних розчинів для обробки рук в умовах пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19)	2
12	4.	Використання активних фармацевтичних інгредієнтів та допоміжних речовини у виготовленні лікарських форм	2
13	5.	Технологічні аспекти виготовлення косметичних засобів	2
14	7.	Система інформаційного забезпечення (на прикладі офіційних інструкцій, формулярних довідників, переліку основних лікарських засобів для дітей ВООЗ) раціональної фармакотерапії дітей	2
15	8.1.	Індивідуальне інформаційне забезпечення про лікарські засоби пацієнтів з різними захворюваннями	2
16	8.2.	Практична реалізація вимог державної системи охорони здоров'я України до індивідуального лікарського забезпечення пацієнта (на моделі протидіабетичних лікарських засобів)	2
		Курс «Соціально-комунікативна взаємодія у фармації»	
17	1.	Управління взаємовідносинами працівників у колективі. Фактори впливу на персонал аптечного закладу	2
18	2.1.	Формування мікроклімату в фармацевтичному колективі	2
19	2.2.	Вивчення та аналіз міжнародних, вітчизняних, корпоративних норм етики та деонтології фармацевтичної галузі	2
20	3.	Діагностика професійного вигорання спеціалістів фармацевтичної галузі	2
Всього			40 год.

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
для інтернів зі спеціальності “фармація”**

№ зп	Код	Назва теми	К-ть годин
		Курс «Управління та економіка фармації»	
1	1.1.	Мета, завдання та принципи державного регулювання фармацевтичної діяльності	2
2	1.2.	Система просування лікарських засобів в Україні	2
3	1.3.	Електронний рецепт у системі аналізу реалізації та планування потреби в лікарських засобах	2
4	1.4.	Система фармацевтичної допомоги при соціально важливих і соціально небезпечних захворюваннях	2
5	2.1.	Теорії мотивації. Шляхи підвищення мотивації персоналу, практика провідних країн світу	2
6	2.2.	Принципи HR-менеджменту. Сучасні методи управління персоналом	2
7	2.3.	Організаційно-психологічні аспекти управління робочою групою	2
8	2.4.	Принципи командної роботи. Міжособистісні стосунки у колективі. Конфлікти у фармацевтичній діяльності	2
9	3.1.	Типові правила належної фармацевтичної діяльності	2
10	3.2.	Порядок одержання дозволів (ліцензій) на виготовлення та реалізацію лікарських засобів	2
11	3.3.	Адміністративні та професійні правопорушення і відповідальність за їх здійснення	2
12	4.1.	Посадова відповідальність за порушення встановлених правил обігу лікарських засобів	2
13	4.2.	Особливості відпуску наркотичних та психотропних лікарських засобів і прекурсорів амбулаторним хворим. Роль фармацевта у впровадженні державної політики України щодо боротьби з наркотичною залежністю	2
14	4.3.	Впровадження електронної системи охорони здоров'я – eHealth та її фармацевтична складова в Україні	2
15	4.4.	Роль фармацевта у забезпеченні раціонального використання лікарських засобів та впровадженні Стратегій ВООЗ щодо антибіотикорезистентності	2
16	5.1.	Принципи ціноутворення на лікарські засоби	2
17	5.2.	Механізм референтного ціноутворення на лікарські засоби	2
18	5.3.	Дорожня карта впровадження системи оцінки медичних технологій в Україні, методологія ОМТ та фармакоеконімічного аналізу	2
19	6.1.	Формулярна система лікарського забезпечення на стаціонарному етапі лікування. Затвердження та перегляд фармакоеконімічно обґрунтованих формулярів для лікарень, спеціалізованих госпіталів	2
20	6.2.	Фармакоеконімічна оцінка ефективності фармакотерапії	2
21	6.3.	Концепція ВООЗ «Основні лікарські засоби»: функції і завдання. Система Національного переліку основних лікарських засобів в Україні: динаміка функціонування та перегляд за даними доказової медицини та результатів оцінки медичних технологій	2
22	6.4.	Раціональне застосування за даними доказової медицини антибактеріальних лікарських засобів при вагітності	2
23	7.1.	Маркетингові стратегії розвитку фармацевтичних підприємств	2
24	7.2.	Конкурентоспроможність сучасних фармацевтичних підприємств	2
25	7.3.	Мерчандайзинг в аптечних закладах. Попит та пропозиція на лікарські засоби. Реклама лікарських засобів	2
26	7.4.	Асортиментна політика в аптечних закладах. Формування, аналіз, управління	2

27	8.1.	Концепції і моделі фінансового управління	2
28	8.2.	Теоретичні аспекти визначення фінансово-економічних результатів діяльності підприємства	2
29	8.3.	Управління товарними запасами	2
		Курс «Фармацевтична технологія»	
30	1.1.	Біофармація – теоретична основа виробництва та використання лікарських засобів. Біологічна доступність ліків	2
31	1.2.	Вимоги ДФУ до технології та контролю якості лікарських засобів	2
32	1.3.	Біофармацевтичні, медико-біологічні та фармацевтичні аспекти раціонального застосування лікарських засобів для лікування і профілактики артеріальної гіпертензії	2
33	2.1.	Сучасні технології у розробці систем доставки лікарських засобів. Лікарські терапевтичні системи з регульованим вивільненням активних фармацевтичних інгредієнтів	2
34	2.2.	Нанотехнології у розробці систем доставки лікарських засобів	2
35	2.3.	Новітні технології використання гормональних лікарських засобів при допоміжних репродуктивних технологіях	2
36	2.4.	Нові технології у медицині та фармації при раціональному використанні лікарських засобів для профілактики і лікування коронавірусної хвороби (COVID-19)	2
37	2.5.	Екстракційні препарати. Теоретичні основи екстрагування лікарської рослинної сировини	2
38	3.1.	Фармацевтична технологія рідких лікарських засобів екстемпорального виготовлення	2
39	3.2.	Фармацевтична технологія рідких парентеральних лікарських засобів в умовах аптек	2
40	3.3.	Фармацевтична технологія м'яких лікарських засобів екстемпорального виготовлення	2
41	3.4.	Фармацевтична технологія екстемпоральних лікарських засобів рослинного походження	2
42	3.5.	Реалізація принципів належної практики зберігання лікарських засобів згідно їх фізико-хімічних властивостей та фармакологічних груп в аптечному закладі	2
43	4.1.	Промислове виробництво лікарських засобів методами біотехнології	2
44	4.2.	Реалізація стандартів GMP у сучасному виробництві лікарських засобів	2
45	4.3.	Нормативна документація у виробництві готових лікарських засобів	2
46	4.4.	Дієтичні добавки. Принципи розробки їх рецептури, технології, контролю якості та відпуску. Правові і фармацевтичні аспекти використання дієтичних добавок	2
47	4.5.	Інформаційне забезпечення попередження небезпечних взаємодій лікарських засобів рослинного походження та дієтичних добавок	2
48	5.1.	Використання біологічно активних речовин у складі косметичних засобів	2
49	5.2.	Сучасні носії в технології та розробці нових косметичних засобів з лікувальними властивостями	2
50	5.3.	Нормування виробництва косметичних засобів. Напрямок державного нормування	2
51	6.	Характеристики класичних і комплексних гомеопатичних засобів	2
52	7.1.	Ліки для геріатричних хворих. Особливості дії, дозування, застосування, перспективи створення	2
53	7.2.	Раціональне застосування лікарських засобів для геріатричних хворих з використанням даних оцінки медичних технологій	2
54	7.3.	Інноваційні терапевтичні системи доставки лікарських засобів з регульованим вивільненням активного фармацевтичного інгредієнта. Нові лікарські форми у педіатрії	2

55	8.1.	Теорія та практика визначення потреби в інформації про лікарські засоби	2
56	8.2.	Система національних та міжнародних джерел інформації про лікарські засоби	2
57	8.3.	Методологія інформаційної діяльності про лікарські засоби у системі охорони здоров'я України	2
58	8.4.	Обґрунтування вибору раціональних рекомендацій індивідуального споживання лікарських засобів хворими на діабет з врахуванням коморбідних захворювань	2
		Курс «Соціально-комунікативна взаємодія у фармації»	
59	1.1.	Кадровий менеджмент фармацевтичних підприємств	2
60	1.2.	Планування та організація безперервного професійного розвитку спеціалістів фармації	2
61	2.1.	Етика та деонтологія в професійній діяльності фармацевтичних працівників	2
62	2.2.	Кодекс етики фармацевтичного працівника України	2
63	3.1.	Фармацевтична допомога при професійному вигоранні спеціалістів фармацевтичної галузі	2
64	3.2.	Профілактика виникнення емоційного стресу у фармацевтичних працівників	2
		Залік	6
Всього			134 год.

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
для інтернів зі спеціальності “фармація”**

№ зп	Код	Назва теми	К-ть годин
		Курс «Управління та економіка фармації»	
1	1.	Належні практики у фармацевтичній діяльності	2
2	2.	Система організаційних комунікацій. Методи вдосконалення комунікації в організації	2
3	3.	Запровадження страхової медицини і страхової фармації в Україні	2
4	4.1.	Поняття соціальної медицини і соціальної фармації	2
5	4.2.	Організаційне і правове забезпечення фармацевтичної допомоги	2
6	5.	Алгоритм роботи аптечних закладів в урядовій програмі «Доступні ліки»	2
7	6.	Роль доказової медицини та фармакоекономіки для раціонального використання ліків при артеріальній гіпертензії у вагітних жінок	3
8	7.	Аналіз вітчизняного ринку лікарських засобів	2
9	8.1.	Бухгалтерський облік як інформаційна система для прийняття рішень в аптечній мережі Управлінський облік	2
10	8.2.	Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей в фармацевтичних підприємствах задачі терміни форми і порядок проведення	2
		Курс «Фармацевтична технологія»	
11	1.	Біофармацевтичні, медико-біологічні та фармацевтичні аспекти лікарських засобів для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19)	2
12	2.	Вивчення зберігання гормональних лікарських засобів, які використовуються при допоміжних репродуктивних технологіях	2
13	3.	Практичні аспекти зберігання лікарських засобів та медичних виробів в умовах надзвичайних ситуацій та воєнного стану	2
14	4.	Поняття про оригінальні препарати та генерики. Вимоги, що висуваються до генеричних лікарських засобів	2
15	5.	Косметичні засоби в асортименті аптечного закладу	3
16	6.	Технологічні особливості виготовлення гомеопатичних ліків	2
17	7.1.	Характеристика видів та шляхів введення лікарських препаратів, які застосовуються в педіатрії	2
18	7.2.	Фармакоекономічний аналіз лікарських засобів, що застосовуються в педіатрії	2
19	8.1.	Інформаційне забезпечення фармацевтичної допомоги в аптечному закладі	2
20	8.2.	Аспекти просвітницької діяльності спеціаліста фармації	2
		Курс «Соціально-комунікативна взаємодія у фармації»	
21	1	Психологічний мікроклімат в колективі аптечного закладу (в мирний час, при надзвичайному та воєнному станах). Формування, аналіз, управління	1
22	2	Особливості дотримання правових та професійних норм фармацевтичної діяльності в умовах надзвичайного та воєнного стану	2
23	3	Методи боротьби з професійним вигоранням працівників фармацевтичної галузі	2
Всього			47 год.

**ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ФАРМАЦЕВТА-СПЕЦІАЛІСТА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФАРМАЦІЯ»**

ЗА КУРСАМИ: “УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКА ФАРМАЦІЇ”, “ФАРМАЦЕВТИЧНА ТЕХНОЛОГІЯ”, “СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНА ВЗАЄМОДІЯ У ФАРМАЦІЇ”

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності, інтегрувати знання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії.	
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність до аналізу, синтезу, оцінки та критичного мислення, вчитися і бути сучасно навченим, здатність до самоосвіти. ЗК 2. Здатність до вибору стратегії спілкування, співпраці в команді, гнучкості, адаптивності, управління часом, лідерства.	
Професійні компетентності	ПК 1. Здатність організовувати та здійснювати діяльність фармацевтичного (аптечного) закладу (аптеки, аптечного складу) із забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та медичними виробами, відповідно до принципів і завдань державної політики у фармацевтичній сфері, законодавчих та нормативно-правових актів України, правил належних фармацевтичних практик, рекомендацій європейських та міжнародних організацій (ВООЗ, FIP, ICH, PIC/S, EMA)	
	Знання	
	1. Чинне законодавство про охорону здоров'я та нормативні документи, що регламентують фармацевтичну діяльність. 2. Законодавча база України щодо підприємницької діяльності. 3. Завдання державної політики та механізми державного регулювання фармацевтичної діяльності. 4. Правила належних фармацевтичних практик, рекомендацій європейських та міжнародних організацій. 5. Принципи організації фармацевтичного забезпечення населення. 6. Соціальні тенденції розвитку фармацевції. 7. Організаційно-правові засади діяльності фармацевтичних (аптечних) закладів. 8. Соціальна відповідальність організацій. 9. Роль фармацевта у впровадженні Стратегій ВООЗ та державної політики України.	
	Уміння та навички	
	1. Використовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, що регламентують фармацевтичну діяльність в Україні. 2. Відстежувати та визначати зміни у вітчизняному фармацевтичному законодавстві та за кордоном. 3. Застосовувати механізми державного регулювання фармацевтичної діяльності. 4. Імплементувати правила належних фармацевтичних практик, рекомендації європейських та міжнародних організацій. 5. Визначати показники потреби в обсягах фармацевтичної допомоги. 6. Планувати організаційно-управлінські заходи щодо забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами, медичними виробами та іншими товарами аптечного асортименту. 7. Здійснювати організацію фармацевтичного забезпечення в умовах воєнного стану.	
Рівень оволодіння		
А		Має знання, описує фахову ситуацію
В		Виконує, демонструє під наглядом
	ПК 2. Здатність здійснювати відпуск лікарських засобів та медичних виробів, інших товарів аптечного асортименту, проводити інформаційно-просвітницьку роботу, консультування і фармацевтичну	

	<p>опіку, здатність проводити фармакоекономічний аналіз та оцінку медичних технологій для раціонального використання лікарських засобів, здійснювати моніторинг ефективності та безпеки їх застосування, зокрема, у разі появи побічних реакцій, виникненні сумнівів стосовно якості, дотримуватись правил промоції та рекламування лікарських засобів.</p>	
	<p style="text-align: center;">Знання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правила відпуску лікарських засобів та медичних виробів різним категоріям відвідувачів аптек. 2. Протоколи фармацевта як стандарт фармацевтичної допомоги. 3. Правові та етичні норми фармацевтичної діяльності. 4. Правила промоції та рекламування лікарських засобів. 5. Види, способи отримання та правила надання фармацевтичної інформації та консультацій. 6. Сучасні принципи світової практики з надання фармацевтичної допомоги соціально-вразливим групам населення: дітям, жінкам, особам похилого віку, при важких та орфанних захворюваннях. 7. Психологічні аспекти професійного спілкування фармацевтичних фахівців. 8. Умови раціонального застосування лікарських засобів при лікуванні поширених симптомів та захворювань. 9. Фармакоекономічна оцінка ефективності фармакоterapiї. 10. Формулярна система лікарського забезпечення на стаціонарному етапі лікування. 11. Фармацевтична профілактика небажаних/побічних фармакологічних ефектів лікарських засобів. 12. Принципи оцінки ефективності / неефективності та безпеки лікарських засобів. 13. Вплив біофармацевтичних, медико-біологічних та фармацевтичних факторів на раціональне застосування лікарських засобів. 14. Взаємодія лікарських речовин та їжі для інформаційного забезпечення хворих щодо раціонального застосування лікарських засобів. 15. Фармацевтична допомога при соціально-важливих і небезпечних захворюваннях (туберкульоз, ВІЛ- 	<p style="text-align: center;">Уміння та навички</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечувати отримання лікарських засобів та медичних виробів у фармацевтичних (аптечних) закладах. 2. Забезпечувати реалізацію та відпуск лікарських засобів та медичних виробів в умовах сучасної господарської діяльності аптеки. 3. Надавати консультативну допомогу при відпуску лікарських засобів та медичних виробів. 4. Надавати інформаційну допомогу при відпуску лікарських засобів з метою забезпечення їх раціонального застосування. 5. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівником, пацієнтами, ефективно працювати у команді. 6. Володіти психологічними навичками спілкування для досягнення взаєморозуміння з колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами. 7. Здійснювати рецептурний відпуск лікарських засобів, у т.ч. за е-рецептами, зокрема за Державними програмами. 8. Використовувати методи фармакоекономічного аналізу. 9. Складати локальні формуляри. 10. Визначати показники економічної доступності фармацевтичної допомоги населенню. 11. Проводити інформаційну роботу з метою попередження поширення соціально-важливих і небезпечних захворювань (туберкульоз, ВІЛ-інфекція, коронавірусна хвороба COVID-19, артеріальна гіпертензія, цукровий діабет тощо). 12. Здійснювати інструментальні вимірювання артеріального тиску. 13. Користуватись глюкометрами. 14. Надавати консультативну допомогу пацієнтам щодо користування інгаляторами та небулайзерами. 15. Проводити інформаційну робо-

інфекція, коронавірусна хвороба COVID-19, артеріальна гіпертензія, цукровий діабет тощо).	ту щодо самолікування, антибіотикорезистентності, профілактичних щеплень тощо.
Рівень оволодіння	
A	Має знання, описує фахову ситуацію
B	Виконує, демонструє під наглядом
C	Виконує, демонструє самостійно
D	Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації
ПК 3. Здатність організувати та здійснювати діяльність з виробництва (виготовлення) екстемпоральних ліків, гомеопатичних та косметичних засобів, зокрема тих, які вимагають специфічного способу застосування з урахуванням біофармацевтичних аспектів, відповідно до правил належних фармацевтичних практик.	
Знання	Уміння та навички
<ol style="list-style-type: none"> 1. Технологія лікарських засобів промислового виробництва, аптечного виробництва (виготовлення) та в умовах пандемії коронавірусної хвороби COVID-19. 2. Використання активних фармацевтичних інгредієнтів та допоміжних речовини у виготовленні лікарських форм. 3. Фармацевтичні несумісності (фізичні, хімічні, фармакологічні), методи їх усунення. 4. Промислове виробництво ліків методами біотехнології. 5. Нові лікарські форми. 6. Клініко-біофармацевтичні особливості різних лікарських форм. 7. Терапевтичні системи доставки лікарських засобів. 8. Поняття про оригінальні (інноваційні) препарати та генерики. 9. Вимоги, що висуваються до генеричних лікарських засобів. 10. Біофармацевтичні аспекти при фармацевтичній розробці лікарських засобів. 11. Принципи космецевтики та безпечності застосування косметичної продукції. 12. Характеристики класичних і комплексних гомеопатичних засобів. 13. Технологічні аспекти виготовлення гомеопатичних ліків. 14. Технологічні аспекти виготовлення косметичних засобів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організувати та здійснювати діяльність з виготовлення екстемпоральних лікарських засобів в аптеці. 2. Організувати та здійснювати діяльність з виготовлення гомеопатичних та косметичних засобів. 3. Враховувати біофармацевтичні чинники у виготовленні екстемпоральних ліків. 4. Здійснювати діяльність з виготовлення лікарських засобів в умовах промислового виробництва. 5. Визначати у пропису та усувати несумісності біологічно активних речовин та лікарської рослинної сировини. 6. Виправляти разові, добові і курсові дози отруйних, наркотичних, психотропних, сильнодіючих речовин та норми відпуску наркотичних та прирівняних до них речовин. 7. Оформляти до відпуску виготовлені лікарські засоби з отруйними, наркотичними, психотропними, сильнодіючими та прирівняними до них речовинами. 8. Складати технологічні схеми та інструкції щодо виробництва (виготовлення) лікарських засобів. 9. Характеризувати лікарські форми за типами дисперсних систем, способом вживання, місцем призначення, агрегатним станом, враховуючи фізико-хімічні властивості діючих та допоміжних речовин.
Рівень оволодіння	
A	Має знання, описує фахову ситуацію
B	Виконує, демонструє під наглядом
C	Виконує, демонструє самостійно

D	Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації
<p>ПК 4. Здатність здійснювати контроль якості лікарських засобів, дієтичних добавок, гомеопатичних та косметичних засобів з використанням різних методів контролю під час виробництва, оптової і роздрібної торгівлі та імпорту, транспортування та зберігання, запобігати потраплянню в обіг неякісних, фальсифікованих і незареєстрованих лікарських засобів та передавати їх на утилізацію (знищення).</p>	
Знання	Уміння та навички
<ol style="list-style-type: none"> 1. Державне нормування якості лікарських засобів та лікарської сировини. Система управління якістю та забезпечення якості лікарських засобів. 2. Правила проведення вхідного контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної реалізації. 3. Стабільність, терміни придатності та умови зберігання лікарських засобів. 4. Дієтичні добавки в асортименті аптеки. 5. Види тари, закупорювальних засобів і пакувальних матеріалів. 6. Правила транспортування та зберігання лікарських засобів. 7. Правила утилізації та знищення лікарських засобів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснювати вхідний та внутрішньоаптечний контроль якості лікарських засобів, дієтичних добавок, гомеопатичних та косметичних засобів під час виробництва, оптової і роздрібної торгівлі та імпорту. 2. Здійснювати транспортування та зберігання лікарських засобів. 3. Запобігати потраплянню в обіг неякісних, фальсифікованих і незареєстрованих лікарських засобів. 4. Передавати неякісні, фальсифіковані і незареєстровані лікарські засоби на утилізацію (знищення).
Рівень оволодіння	
A	Має знання, описує фахову ситуацію
B	Виконує, демонструє під наглядом
<p>ПК 5. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових, прогнозувати та розраховувати основні економічні показники діяльності фармацевтичних (аптечних) закладів, формувати ціни на лікарські засоби та медичні вироби, визначати доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації ліків. Забезпечувати конкурентоспроможність та ефективний розвиток фармацевтичних (аптечних) закладів за елементами комплексу маркетингу з урахуванням ринкових процесів.</p>	
Знання	Уміння та навички
<ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-економічні показники розвитку суспільства. 2. Основні економічні показники діяльності фармацевтичних (аптечних) закладів. 3. Методи державного регулювання цін. 4. Принципи визначення та механізми забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню. 5. Механізм функціонування сис- 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналізувати соціально-економічні процеси в системі охорони здоров'я та фармацевтичному секторі в Україні. 2. Прогнозувати та розраховувати основні економічні показники діяльності фармацевтичних (аптечних) закладів. 3. Формувати усі види цін на лікарські засоби, медичні вироби та інші товари аптечного асортименту. 4. Визначати доступність фармацев-

	<p>теми реімбурсації вартості фармацевтичної допомоги.</p> <p>6. Основні цінові показники доступності лікарських засобів.</p> <p>7. Оцінка медичних технологій.</p> <p>8. Методики маркетингового дослідження фармацевтичного ринку.</p> <p>9. Асортиментна політика фармацевтичних підприємств.</p> <p>10. Правила мерчандайзингу.</p> <p>11. Стратегія маркетингових комунікацій і стимулювання збуту фармацевтичної продукції.</p> <p>12. Показники фінансового стану фармацевтичного (аптечного) закладу.</p> <p>13. Податки, їх види та принципи оподаткування фармацевтичних (аптечних) закладів.</p> <p>14. Основи трудового права.</p> <p>15. Система оплати праці фармацевтичних працівників.</p>	<p>тичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації ліків.</p> <p>5. Вивчати та аналізувати вимоги та мотивації споживачів лікарських засобів та медичних виробів.</p> <p>6. Складати прогнози закупівлі лікарських засобів різних фармакотерапевтичних груп.</p> <p>7. Використовувати правила мерчандайзингу.</p> <p>8. Брати участь у заходах і програмах з громадського здоров'я.</p>
Рівень оволодіння		
А	Має знання, описує фахову ситуацію	
В	Виконує, демонструє під наглядом	
<p>ПК 6. Здатність розробляти, впроваджувати та застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності фармацевтичних (аптечних) закладів, застосовувати принципи HR-менеджменту й самоменеджменту, демонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування та навички лідерства і підприємливості.</p>		
Знання		Уміння та навички
<p>1. Організація фармацевтичної системи як об'єкту управління.</p> <p>2. Розвиток фармацевтичних (аптечних) закладів з використанням функцій менеджменту.</p> <p>3. Принципи HR-менеджменту.</p> <p>4. Посадові призначення, адаптація, ротація персоналу.</p> <p>5. Система мотивації персоналу.</p> <p>6. Управління робочими групами.</p> <p>7. Принципи командної роботи. Міжособистісні стосунки у колективі.</p> <p>8. Система організаційних комунікацій.</p> <p>9. Система безперервного професійного розвитку.</p> <p>10. Принципи самоменеджменту та управління часом.</p>	<p>1. Використовувати принципи HR-менеджменту й самоменеджменту.</p> <p>2. Використовувати комунікативні навички спілкування.</p> <p>3. Формулювати цілі власної діяльності.</p> <p>4. Здійснювати розрахунок ефективності використання робочого часу.</p> <p>5. Володіти засобами збереження емоційного здоров'я.</p> <p>6. Постійно підвищувати власний професійний рівень.</p>	
Рівень оволодіння		
А	Має знання, описує фахову ситуацію	
В	Виконує, демонструє під наглядом	
С	Виконує, демонструє самостійно	

ЛІТЕРАТУРА

1. Блавацька О.Б., Шелепетень Л.С., Бик Н.В., Сосновська Г.О., Худз'як І.Г.. Обіг наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів (Україна і міжнародний досвід): монографія. – Львів: ЛНМУ ім. Данила Галицького, 2016. – 236 с.
2. Бойко А.І. Розвиток теорії фармацевтичної інформатики в Україні: Монографія. Львів: Кварт. 2020. 198 с.
3. Геріатрична фармакологія (підручник для студентів вищих навчальних медичних закладів) / І. С. Чекман, І. Ф. Беленічев, Н. О. Горчакова, Н. В. Савченко, Н. В. Бухтіярова, С. А. Моргунцова. Під ред. член-кор., професора І. С. Чекмана. – Київ-Запоріжжя, 2015. – 163 с.
4. Гриньків Я.О., Матвійчук М.Є., Блавацька О.Б. Інформаційна діяльність провізора і фармацевтична допомога при відпуску лікарських засобів для лікування неврологічних захворювань: Методичні рекомендації для провізорів-слухачів курсів підвищення кваліфікації та провізорів-інтернів. – Львів: ЛНМУ ім. Данила Галицького, підрозділ оперативного друку, 2017. – 60 с.
5. Державна фармакопея України: в 3 т. /ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів».- 2-е вид.- Х.: ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014.- Т.1.- 1126 с.; Т.2.- 724 с.; Т.3.- 732 с.
6. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Доповнення 1. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2016.
7. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Доповнення 2. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2018. — 336 с.
8. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Доповнення 3. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2018. — 416 с.
9. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Доповнення 4. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2020. — 600 с.
10. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Доповнення 5. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2021. — 424 с.
11. Заліська О.М. Фармакоеконіміка і раціональне використання ліків: Навчальний посібник / За ред. Б.Л.Парновського.- Львів: ТзОВ «ВФ «Афіша», 2014.- 252 с.; Лист № 23-01-25/251 від 09.12.2013 року (Протокол засідання Комісії з фармації Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України від 26.11.2013 № 9).
12. Заліська О.М. Екстемпоральне виготовлення лікарських засобів: організаційні та технологічні аспекти: Навчальний посібник / За ред. проф. О.М. Заліської / О.М. Заліська, М.В. Слабий, Г.Ю. Яцкова, Б.Л. Парновський, О.Б. Блавацька, А.І. Бойко, Ю.В. Качерай, К.І. Сметаніна, С.О. Климичина, Я.О. Гриньків, І.Ю. Рев'яцький, О.З. Барчук, Н.М. Максимович, О.Б. Піняжко, Н.В. Бик, І.Г. Худз'як // Гриф МОЗ і МОН України від 03.11.2016 р. – Львів, Ліга-Прес, 2016. – 185 с.
13. Заліська О.М. Організація і управління фармацією: юридичні, інформаційні, фармакоеконімічні та соціальні аспекти: Навчальний посібник / За ред. проф. О.М. Заліської / О.М. Заліська, М.В. Слабий, Г.Ю. Яцкова, О.Є.Січкоріз, О.Б. Блавацька, А.І. Бойко, Ю.В. Качерай, М.В.Лелека, К.І. Сметаніна, Я.О. Гриньків, О.Б. Піняжко, І.Ю. Рев'яцький, Н.М. Максимович, О.З. Барчук. – Львів, ЛНМУ ім. Данила Галицького, 2017. – 222 с.

14. Заліська О.М., Гриньків Я.О., Рев'яцький І.Ю., Січкоріз О.Є., Томків В.М., Яцкова Г.Ю., Слабий М.В., Блавацька О.Б., Бойко А. І., Качерай Ю.В., Максимович Н. М., Барчук О. З., Климишина С.О., Гуз В.С., Стасів Х.-О.Я., Галушка А.І., Заболотня З.О., Гавалко Р.І., Семенов О.М. Навчальний посібник для підготовки та самостійної роботи до Ліцензійного інтегрованого іспиту "Крок 3.Фармація" як галузевого моніторингу якості вищої фармацевтичної освіти для провізорів-інтернів зі спеціальності «Загальна фармація». Львів, ЛНМУ ім. Данила Галицького, 2021. 402 с.
15. Заліська О. М., Гуз В. С., Семенов О.М., Максимович Н.М., Січкоріз О.Є., Слабий М.В. Система оцінки медичних технологій та реімбурсації, відпуск за е-рецептами лікарських засобів для фармакотерапії артеріальної гіпертензії в умовах пандемії COVID-19 за даними доказової медицини: методичні рекомендації для провізорів-слухачів курсів підвищення кваліфікації та провізорів-інтернів.- Львів, 2020.- 40 с.
16. Заліська О.М., Максимович Н.М. Оптимізація інформаційного забезпечення при захворюваннях у вагітних жінок за даними доказової фармації : Методичні рекомендації.- МОЗ України, Укрмедпатентінформ.- К., 2015.- 27 с.
17. Заліська О.М., Рев'яцький І.Ю. Комп'ютеризація інформаційного забезпечення екстемпорального виготовлення лікарських засобів в аптеках України : методичні рекомендації.- МОЗ України, Укрмедпатентінформ. – Київ, 2015. – 24 с.
18. Заліська О. М., Слабий М. В., Парновський Б. Л., Січкоріз О.Є., Яцкова Г. Ю., Барчук О. З., Блавацька О. Б., Бойко А. І., Гриньків Я.О., Качерай Ю. В., Климишина С.О., Максимович Н. М., Піняжко О. Б., Рев'яцький І. Ю., Матвійчук М. Є., Стасів Х.-О.Я., Галушка А. І., Заболотня З. О., Гавалко Р.І., Гуз В. С. Історія, наука та інновації у післядипломній підготовці провізорів: досвід кафедри організації і економіки фармації, технології ліків та фармакоекономіки факультету післядипломної освіти (до 40-річчя кафедри присвячується): Монографія / за ред. О. М. Заліської. ЛНМУ ім. Данила Галицького. Львів, 2019. 234 с.
19. Заліська О. М, Стасів Х.-О. Я. Використання методу «Угоди керованого доступу» для інноваційних лікарських засобів для доступності допоміжних репродуктивних схем у системі оцінки медичних технологій. № 125-2019. Укрмедпатентінформ МОЗ України. Київ, 2019. 4 с.
20. Заліська О.М., Толубаєв В.В. Науково-методичні підходи до фармакоекономічної оцінки фармацевтичної допомоги при хронічних обструктивних захворюваннях легень: Методичні рекомендації. – МОЗ України, Укрмедпатентінформ. – К., 2015. – 40 с.
21. Заліська О.М., Яцкова Г.Ю., Гриньків Я.О., Січкоріз О.Є., Томків В.М., Слабий М.В., Бойко А.І., Блавацька О.Б., Максимович Н.М., Рев'яцький І.Ю., Барчук О.З., Галушка А.І., Заболотня З.О., Климишина С.О., Матвійчук М.Є., Стасів Х.-О.Я., Гавалко Р.І., Гуз В.С. Організаційно-методичні аспекти підготовки провізорів-інтернів зі спеціальності «Загальна фармація» (для керівників баз стажування, безпосередніх керівників інтернів та провізорів-інтернів): навчально-методичний посібник. Львів: ТзОВ «Простір-М», 2020. – 294 с.
22. Климишина С.О., Сметаніна К.І., Циснецька А.В.. Технологічні аспекти виготовлення лікарських косметичних засобів в умовах аптек: Методичні рекомендації для провізорів-слухачів курсів підвищення кваліфікації, спеціалістів із «Загальна фармація» та «Організації і управління фармацією» та провізорів-інтернів.- Львів, 2016.- 30 с.
23. Мудрак І.Г., Заліська О.М. Лікарські рослини у складі зборів та чаїв : Методичні вказівки до семінарських занять до провізорів-інтернів зі спеціальності "Загальна фармація".- Вінниця, 2015.- 40 с.
24. Мудрак І. Г., Заліська О.М. Лікарські рослини, що застосовують для лікування серцево-судинних захворювань : Методичні вказівки до семінарських занять для провізорів-інтернів зі спеціальності «Загальна фармація».- Вінниця, 2016.- 20 с.
25. Мудрак І. Г., Заліська О.М. Лікарські рослини, що застосовують для лікування захворювань органів дихання : Методичні вказівки до семінарських занять для провізорів-інтернів зі спеціальності «Загальна фармація».- Вінниця, 2016.- 24 с.
26. Лікарські засоби. Належна виробнича практика: настанова СТ-Н МОЗУ 42-4.0:2015. Вид. офіційне.- К., 2015.- 336 с.
27. Лікарські засоби. Належна практика дистрибуції: настанова СТ-Н МОЗУ 42-5.0:2014. Вид. офіційне.- К., 2014.- 41 с.

28. Лікарські засоби. Належна практика зберігання: настанова СТ-Н МОЗУ 42-5.1:2011. Вид. офіційне.- К., 2011.- 19 с.
29. Настанова СТ-Н МОЗУ 42-9.1:2021. Державна оцінка медичних технологій для лікарських засобів. Видання офіційне.- Київ: Міністерство охорони здоров'я України. 2021 <https://www.dec.gov.ua/materials/nastanovy-z-derzhavnoyi-ocziinky-medychnyh-tehnologij/>
30. Організаційні аспекти екстемпорального виготовлення лікарських засобів: Навчальний посібник/ За ред. проф. О.М. Заліської, проф. Б.Л. Парновського / О.М. Заліська, Б.Л. Парновський, М.В. Слабий, Г.Ю. Яцкова, О.Б. Блавацька, Н.В. Бик, І.Г. Худз'як, А.І. Бойко, Ю.В. Качерай, К.І. Сметаніна, С.О. Климишина, Н.М. Максимович, О.Б. П'яжко, І.Ю. Рев'яцький, О.З. Барчук, Я.О. Гриньків, В.В. Толубаєв. – Львів, ЛНМУ імені Данила Галицького, 2015. – 148 с.
31. Основи права і законодавства у фармації : нац. підруч. для студентів вищ. навч. закл. / А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева, О. О. Суриков та ін. ; за ред. проф. А. А. Котвіцької. – Х. : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. – 528 с.
32. П'яжко О.Б., Заліська О.М. Мультикритеріальний аналіз рішень для оцінки технологій охорони здоров'я (лікарських засобів): наукове обґрунтування та практичне застосування в Україні: Методичні рекомендації. – ЛНМУ. – Л., 2018. – 23 с.
33. П'яжко О.Б. Методологія мультикритеріального аналізу рішень для проведення оцінки технологій охорони здоров'я (схем фармакотерапії) в Україні / О.Б. П'яжко, О.М. Заліська // Інформаційний лист про нововведення в сфері охорони здоров'я. МОЗ України, Укрмедпатентінформ, м.Київ. №382-2015.- 3 с.
34. Посилкіна, О. В. Управління персоналом : навч. посіб. для студентів вищ. мед. та фарм. навч. закладів / О. В. Посилкіна, Ю. С. Братішко, Г. В. Кубасова – Х. : Вид-во НФаУ, 2015. – 517 с.
35. Психологія спілкування: навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Х. : НФаУ, 2018. – 140 с.
36. Рев'яцький І.Ю., Гриньків Я.О., Блавацька О.Б. Роль провізора у забезпеченні раціонального застосування вітамінних і вітамінно-мінеральних комплексів: методичні рекомендації. – Львів: ЛНМУ ім. Данила Галицького, підрозділ оперативного друку, 2021. 51 с.
37. Сметаніна К.І., Климишина С.О. Інформаційна діяльність провізора при відпуску лікарських засобів корекції надлишкової ваги тіла. Формування здорового способу життя: методичні рекомендації для провізорів-слухачів курсів підвищення кваліфікації та провізорів-інтернів.- Львів, 2018.- 77 с.
38. Сучасна фітотерапія : навч. посіб. / С. В. Гарна, І. М. Владимірова, Н. Б. Бурд та ін. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2016. – 580 с.
39. Управління фармацією: базов. підруч. для провізорів-інтернів і слухачів системи післядиплом. освіти спеціалістів фармації / В. М. Толочко, І. В. Міщенко, М. В. Зарічкова та ін.; за ред. В. М. Толочка. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. – 496 с.
40. Фармацевтична технологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. до самостійної роботи провізорів-інтернів зі спеціальності «Загальна фармація». Ч. 1 / Г. П. Смойловська та ін. Запоріжжя : ЗДМУ. 2017. – 97 с.
41. Фармацевтична енциклопедія / Під ред. В.П. Черниха. - Вид. 3-тє, переробл. і доповнене.- Київ: «МОРІОН», 2016. - 1952 с.
42. Яцкова Г.Ю., Заліська О.М., Максимович Н.М. Раціональне використання лікарських засобів для профілактики і лікування артеріальної гіпертензії: Методичні рекомендації. Львів, ЛНМУ імені Данила Галицького: Підрозділ оперативного друку, 2020. – 35 с.
43. Постанова КМУ № 314 від 18.03.2022 р. Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану.
44. Наказ МОЗ України № 762 від 02.04.2020 р. Про затвердження протоколу «Надання медичної допомоги для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19).
45. Наказ МОЗ України № 358 від 22.02.2022 р. Про внесення змін до протоколу «Надання медичної допомоги для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19).
46. Наказ МОЗ України № 388 від 28.02.2022 р. Щодо забезпечення функціонування галузі охорони здоров'я.

47. Наказ МОЗ України № 413 від 04.03.2022 р. Деякі питання обігу та відпуску лікарських засобів в умовах воєнного стану.
48. Наказ МОЗ України № 425 від 07.03.2022 р. Про зберігання препаратів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів в умовах воєнного стану.
49. Наказ МОЗ України № 7 від 05.01.2022 р. Про затвердження Протоколів провізора (фармацевта).
50. Наказ МОЗ № 360 від 19.07.2005 р. (зі змінами і доповненнями). Про затвердження Правил виписування рецептів та вимог-замовлень на лікарські засоби і виробу медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків та вимог-замовлень.
51. Наказ МОЗ України № 812 від 17.10.2012 р. Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в аптеках.
52. Наказ МОЗ України № 398 від 01.07.2015 р. Про затвердження документів з питань виготовлення лікарських засобів в умовах аптек.
53. Наказ МОЗ України № 677 від 29.09.2014 р. Про затвердження Порядку контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної торгівлі.

Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет (офіційні сайти та інформаційні портали)

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>.
2. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.moz.gov.ua/>.
3. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/>.
4. Національна служба здоров'я України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nszu.gov.ua/>.
5. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками: <http://www.diklz.gov.ua/control/main/uk/index>.
6. Державний експертний центр ЛЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dec.gov.ua/>.
7. Департамент з оцінки медичних технологій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.dec.gov.ua/ua/departament-omt/>
8. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>.
9. Кабінет Міністрів України (урядовий портал) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>.
10. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/>.
11. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.drlz.com.ua.
12. Національний перелік ОЛЗ (МОЗ України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_naclist/.
13. Щотижневик «Аптека» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.apteka.ua/>.

Завідувач кафедри

проф. О.М.Заліська

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу навчальну програму освітньої частини інтернатури зі спеціальності “ФАРМАЦІЯ”

Рецензована робоча навчальна програма складена на підставі Примірної програми підготовки в інтернатурі зі спеціальності “Фармація”, затвердженої наказом МОЗ України № 556 від 31 березня 2022 р.

Робоча навчальна програма включає усі необхідні елементи: вступ, профіль програми, робочий навчальний план, тематичні плани лекцій, практичних і семінарських занять, самостійної роботи, перелік обов’язкових компетентностей, знань, умінь та навичок інтерна – фармацевта-спеціаліста, список рекомендованої літератури.

Робочий навчальний план передбачає 540 год. На кафедрі ОЕФ, технології ліків та фармакоеконіміки ФПДО інтерни навчаються 240 год, які розподілені на курси “управління та економіка фармації”, “фармацевтична технологія”, “соціально-комунікативна взаємодія у фармації”. На суміжні кафедри припадає 300 навчальних годин. Співвідношення годин на лекції, практичні та семінарські заняття, самостійну роботу відповідає вимогам Примірної програми підготовки в інтернатурі зі спеціальності “Фармація”.

Тематика лекцій включає проблемні теоретичні та актуальні практичні аспекти діяльності аптечних закладів з акцентуванням уваги на правових, організаційних, економічних питаннях роботи аптек і, враховуючи досягнення фармацевтичної науки - питаннях оцінки медичних технологій, фармакоеконіміки, фармацевтичної допомоги, фармацевтичної інформатики, фітотерапії, новітніх технологій у фармації і медицині.

Тематика практичних і семінарських занять, самостійної роботи логічно пов’язана з направленістю лекційного курсу і враховує сучасні тенденції розвитку охорони здоров’я. При цьому особливо важливим є правильна акцентація на управління системою лікарського забезпечення та фармацевтичної допомоги в охороні здоров’я України, у тому числі в умовах пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19) та воєнного стану, фармацевтичний HR-менеджмент, організаційно-правові засади державного регулювання діяльності фармацевтичних (аптечних) закладів, асортиментну політику фармацевтичних підприємств і методи маркетингового дослідження фармацевтичного ринку, принципи надання фармацевтичної допомоги соціально-вразливим групам населення (дітям, вагітним жінкам, геріатричним хворим, хворим на важкі та орфанні захворювання), оцінку медичних технологій в Україні та світі, методи фармакоеконімічного аналізу та фармакоеконімічну оцінку ефективності фармакотерапії, механізм функціонування системи реімбурсації вартості фармацевтичної допомоги і референтного ціноутворення, психологічні аспекти професійного спілкування фармацевтичних фахівців, етичні норми фармацевтичної діяльності, біофармацевтичні аспекти технології ліків, промислове виробництво лікарських засобів, технологію лікарських засобів в аптечних умовах (рідких, м’яких, вагінальних та ректальних, для парентерального застосування, очних), особливості технології і застосування фітотерапевтичних, гомеопатичних, косметичних лікарських засобів, спеціальних харчових продуктів, нові технології у фармації та медицині – біотехнології, нанотехнології, лікарські засоби з регульованим вивільненням активних фармацевтичних інгредієнтів, з цілеспрямованою доставкою лікарських речовин

Вважаю, що запропонована робоча навчальна програма освітньої частини інтернатури зі спеціальності “фармація” відповідає Примірній програмі підготовки в інтернатурі зі спеціальності “Фармація”, складена методично правильно, враховує потреби практичної фармації і рекомендується для затвердження на методичній комісії факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького.

Завідувач кафедри технології ліків
і біофармації ЛНМУ ім.Данила Галицького

д.фарм.н. С.Б.Білоус

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу навчальну програму освітньої частини інтернатури зі спеціальності “ФАРМАЦІЯ”

Рецензована робоча навчальна програма складена на основі Примірної програми підготовки в інтернатурі зі спеціальності “Фармація”, затвердженої наказом МОЗ України № 556 від 31 березня 2022 р.

Обсяг освітньої частини інтернатури передбачає 540 год. На кафедрі ОЕФ, технології ліків та фармакоелектроніки ФПДО інтерни навчаються 240 год, які розподілені на курси “управління та економіка фармації”, “фармацевтична технологія”, “соціально-комунікативна взаємодія у фармації”. На суміжні кафедри припадає 300 навчальних годин. Співвідношення годин на лекції, практичні та семінарські заняття, самостійну роботу відповідає вимогам Примірної програми підготовки в інтернатурі зі спеціальності “Фармація”.

Тематика лекцій, практичних, семінарських занять включає вивчення основних напрямів реформування системи охорони здоров'я, фармацевтичної допомоги з врахуванням впровадження електронної системи e-Health та оцінки медичних технологій. Значна увага приділяється питанням управління системою лікарського забезпечення, у тому числі в умовах пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19) та воєнного стану, правового забезпечення діяльності аптечних закладів, методам маркетингового дослідження фармацевтичного ринку, системи реімбурсації та механізму референтного ціноутворення, роботі з урядовою програмою «Доступні ліки», фармацевтичної інформатики, фармакоелектронічного аналізу лікарського забезпечення, та правового, організаційного, інформаційного забезпечення фармацевтичної опіки.

Дидактично правильно включені питання фінансово-економічної діяльності аптек, фармацевтичного HR-менеджменту, психологічних та етичних аспектів професійного спілкування фармацевтичних фахівців. Достатня увага приділяється вимогам до технології лікарських форм, лікарській рослинній сировині і фітозасобам, косметичним засобам, акцентуються інформаційні аспекти фармацевтичної опіки та фармацевтичної профілактики як основного елемента належної аптечної праттики, вивчаються моделі фармацевтичної опіки і фармакоелектроніки на прикладі лікарських засобів для педіатричних, геріатричних хворих, лікарських засобів, що впливають на серцево-судинну систему, які застосовуються у хворих на коронавірусну хворобу (COVID-19), ВІЛ/СНІД, туберкульоз, цукровий діабет, висвітлюються питання взаємодії лікарських засобів при комбінованій фармакотерапії, несумісностей лікарських засобів. Позитивно, що тематика певних занять присвячена проблемі розвитку соціальної фармації в Україні.

Робоча навчальна програма включає компоненти: вступ, профіль програми, робочий навчальний план, тематичні плани лекцій, практичних і семінарських занять, самостійної роботи, перелік обов'язкових компетентностей, знань, умінь та навичок інтерна – фармацевта-спеціаліста, літературу.

Вважаю, що опрацьована робоча навчальна програма освітньої частини інтернатури зі спеціальності “фармація”, відповідає Примірній програмі підготовки в інтернатурі зі спеціальності “Фармація”, яка затверджена МОЗ України, складена методично правильно, враховує актуальні питання практичної фармації та охорони здоров'я і рекомендується для затвердження на методичній комісії факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького.

Рецензент:

Завідувач кафедри організації і економіки
фармації фармацевтичного ф-ту
ЛНМУ імені Данила Галицького,
доктор фармацевтичних наук, професор

Громовик Б.П.